

# Motion till riksdagen

1989/90:K2

av Claes Roxbergh m.fl. (mp)

med anledning av prop. 1989/90:12 om  
ändring i lagen (1976:633) om kungörande av  
lagar och andra författningar

---

Miljöpartiet de grönas utgångspunkt är att internationella överenskommelser som Sverige ingår bör ha en svensk originaltext. Så är dock inte fallet i dag. Det finns exempel på konventioner som avfattas på främmande språk, vilka sedan inkorporeras genom lag i den svenska rätten. Detta innebär att en utländsk och inte en svensk text blir gällande rätt i Sverige. Enskilda, myndigheter och domstolar måste sålunda tillämpa och följa en utländsk text. Risken för rättsosäkerhet är uppenbar. För att i någon mån motverka detta har man valt att i de fall det inte finns någon svensk konventionstext samtidigt med originaltexten också kungöra en svensk översättning.

En sådan översättning utgör dock inte någon omedelbar rättskälla utan får väl mera ses som en handledning till den gällande konventionstexten.

Riksdagen har tidigare uttalat, att om en konvention saknar svensk autentisk text, bör huvudregeln vara att transformationsmetoden skall användas (se bl.a. LU 1984/85:17). Riksdagen har också anbefallt försiktighet med användande av inkorporeringsmetoden, vilken endast kan komma i fråga om särskilda skäl talade för det. Det föreliggande förslaget innebär en principiell utvidgning av när inkorporeringsinstitutet bör få användas.

Av regeringens proposition framgår också att det främsta motivet för att nu i större utsträckning än tidigare använda inkorporering och inte transformering som metod för att göra innehållet i internationella överenskommelser gällande i Sverige är det pågående harmoniserings- och integrationsarbetet med EG. Syftet är sålunda att de avtal som träffas med EG på ett snabbt och enkelt sätt skall bli gällande i Sverige. De skall inte behöva bli föremål för granskning och prövning i den normala utrednings- och lagstiftningsproceduren.

EG-länderna har inte kommit överens om något gemensamt konventions-språk. Avtal mellan EFTA och EG innebär i princip att ett tiotal språk, däribland svenska, kan bli jämställda. Avtal mellan Sverige och EG kan innebära att alla i EG förekommande språk blir jämställda i en konvention och gällande i Sverige men däremot inte svenska.

Att inkorporera en överenskommelse i svensk rätt som har flera original-språk medför också i princip att alla texter måste kungöras.

Enligt propositionen förväntas i framtiden ett stort antal svenska avtal med EG, vilka kommer att utgöra en del av EG-rätten. EG-rätten kan så-

lunda bli direkt tillämplig inte bara inom hela gemenskapen utan också i Sverige, där den kan återopas av enskilda inför domstolar och myndigheter.

Mot. 1989/90  
K2

Det stora antalet avtal med flera språk är uppenbarligen ett problem för regeringen vilket måste lösas på något sätt, då det befaras medföra höga tryckkostnader. För att minska publiceringskostnaderna har regeringen valt att begränsa antalet konventionstexter som får kungöras. Men regeringen stannar inte där utan går vidare med att också spara på kostnaderna för översättning av avtal till svenska.

Enligt regeringens förslag skall det sålunda inte vara nödvändigt att kungöra en svensk översättning. Här nämns särskilt texter som enbart tillämpas av personer med speciella fackkunskaper och för vilka det inte kan antas innebära några svårigheter att ta del av konventionstexten. I detta sammanhang nämns vidare utpräglat tekniska överenskommelser med fackuttryck som är svåra att översätta till svenska eller som saknar motsvarigheter på svenska.

Å andra sidan sägs i regeringsförslaget att om texten emellertid riktar sig till en bredare allmänhet, bör den alltid kungöras med en svensk översättning. Mellan utpräglat tekniska överenskommelser och överenskommelser som riktar sig till en bredare allmänhet finns uppenbarligen utrymme för konventioner som varken är riktade till en bredare allmänhet eller är utpräglat tekniska. Här finns ett allvarligt gränsdragningsproblem.

Regeringens motiv för lagstiftning måste starkt ifrågasättas.

Miljöpartiet de grönas principiella utgångspunkt är den att de internationella överenskommelser som Sverige träffar som regel också bör ha en svensk originaltext om de inte kan transformeras till svensk rätt.

Svenska medborgare och andra som bor och verkar i Sverige, sådana som talar, läser och förstår svenska måste ha en möjlighet att på ett enkelt sätt få reda på innehållet i de regler som gäller – oavsett av vilken anledning det sker. Detta är ett viktigt inslag i informationsfriheten och utgör en nödvändig förutsättning för en fungerande demokrati. Språket får därför inte vara ett hinder.

Ett annat skäl är kraven på rättssäkerhet. Av staten uppställda eller sanktionerade regler måste vara klara, entydiga och enkla att tillämpa i praktiken. Det är här fråga om handlingsregler vars innebörd och konsekvenser måste kunna förutses i det enskilda fallet. Den som avser att tillämpa en regel måste på ett lättillgängligt och omedelbart sätt kunna få del av regeln innehåll för att bilda sig en uppfattning om dess innebörd och kunna handla därefter. Genom att inte ha en svensk originaltext kan möjligheten till rättsäkra överväganden minska för den enskilde. En svensk översättning kan något hjälpa upp förhållandet men är inte tillräckligt.

Enligt förslaget får en svensk översättning utelämnas då svensk konventionstext saknas om inte särskilda skäl föranleder något annat. Motivuttalandet är minst sagt svävande när det gäller gränsdragningen mellan fall när översättning får utelämnas och när detta inte får ske. Här finns en påtaglig risk för godtycke.

Regeringsförslaget vilar uppenbarligen på den förutsättningen att Sverige saknar eller har ytterst begränsade möjligheter att vid överenskommelser med EG eller andra få svenska accepterat som ett av originalspråken. Denna

förutsättning kan miljöpartiet de gröna inte godta. Vidare saknas i propositionen en närmare redogörelse för framväxten och grunderna för att använda olika metoder för att överföra överenskommelser till svensk rätt. I propositionen tas det som en självklarhet att det måste bli fråga om inkorporering av Sveriges avtal med EG. Det är inte alls givet.

Genom de föreslagna ändringarna skapas enligt miljöpartiet de gröna goda förutsättningar för ett snabbt närmande till EG. Den rättsskapande verksamheten som enligt författningen skall ligga hos riksdagen flyttar i accelererande takt utomlands. Möjligheten till ett författningenligt inflytande och kontroll över regelprocessen minskar väsentligt. Svenskarnas rätt till självbestämmande och Sveriges nationella suveränitet riskerar att gå förlo-  
rade.

Miljöpartiet ställer sig avvisande till inkorporering som metod när det gäller förhållandet till EG.

Regeringsförslaget är som framgått ägnat att inge en hel del betänkligheter. Det innehåller också påtagliga brister i fråga om utredning och skälen för lagstiftning. Dessutom finns ett avgränsningsproblem, som påpekats.

Miljöpartiet de gröna kan därför inte acceptera att regeringsförslaget läggs till grund för lagstiftning såvitt avser kungörande av internationella konventioner som införlivas med svensk rätt genom inkorporering.

## Hemställan

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställs

att riksdagen avslår det genom regeringens proposition 1989/90:12 framlagda förslaget om ändring i lagen (1976:633) om kungörande av lagar och andra författningar i den del som avser kungörandet av internationella konventioner som införlivas med svensk rätt genom s.k. inkorporering.

Stockholm den 25 oktober 1989

*Claes Roxbergh (mp)*

*Hans Leghammar (mp)*

*Kent Lundgren (mp)*

*Inger Schörling (mp)*

*Elisabet Franzén (mp)*